

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 35. Den 27 August 1803.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schulz.

Undertegnede ere Redaktører, Forlaggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Forgivninger.

Under 26de d. M. er, igjennem det danske Cancellie, udfærdiget et Rescript til Biskoppen over Aarhus Stift, af følgende Indhold. Hs. Majestæt har ladet sig foredrage den fra Biskoppen til Cancelliet indgivne Betænkning og øvrige fra Bedkommende indhentede Oplysninger om, hvorvidt de residerende Capellanier i Aarhus Stift kunde nedlægges, og de, Samme tillagte, visse Indkomster anvendes til Skolevæsenets Fremme, og, da Allerhøiøstsamme har bragt i Erfaring, at endeel af disse Capellanier, med Hensyn til Folkemængden, ikke ere nødvendige, og ved Sammes Nedlæggelse kunne tilveiebringes betydelige Hjælpekilder til Skolevæsenets Forbe-

Forbedring paa de vedkommende Steder, samt Menighederne tillige lettes for den Byrde, som Erlæggelse af Offer og Accidentser til flere geistlige Embedsmænd medfører: saa vil Hs. Majestæt, i Betragtning heraf samt efter de Allerhøiøstsamme i øvrigt foredragne Omstændigheder, have anordnet og fastsat:

I. **I** Henseende til residerende Capellanier i Kjøbstæderne, hvormed Annexer ikke ere combinerede;

A) at de residerende Capellanier i Grenaae og Horsens skulle, ved indtræffende Vacance, nedlægges, og de, disse Embeder tillagte, visse Indkomster tilflyde Skolevæsenet; dog at nu værende Sognepræst i Grenaae, i sin Embedstid, efter det residerende Capellaniers Nedlæggelse, skal være fritaget for at svare den Afgift, som han hidtil har svaret til den residerende Capellan, men at de efterfølgende Sognepræster skulle svare deraf det Halve til Skolevæsenet;

B) at Aftensangen skal, i disse Kjøbstæder, efter de residerende Capellaniers Nedlæggelse, ophøre, og Catechisationen i dens Sted anstilles af Sognepræsterne, eller, i deres Forsald, af Skolelærerne;

C) at Gudstjenesten i samme Kjøbstæder, efter de residerende Capellaniers Nedlæggelse, skal, ligesom i Sjælands og flere Stifter i lignende Tilfælde er fastsat, holdes i Vinterhalvaaret Kl. 10 og i Sommerhalvaaret Kl. 9 Formiddag.

2. I Henseende til de residerende Capellanier i Kjøbstæderne, hvormed Annexer ere forenede:

A) at det første residerende Capellanie ved Domkirken i Narhuus skal, ved indtræffende Vacance, nedlægges, og det hermed annecterede Veilbye Sogn blive et Sogneskald for sig selv, og Sognepræsten deraf oppebære alle præstelige Indkomster paa følgende Vilkaar og Bestemmelser:

- a) at den nye Sognepræst i Veilbye maa til Bopæl tillægges et, det residerende Capellanie tilhørende, Boelsted i Veilbye, af 3 Tønder Hartkorn; dog at nu værende Fæsters lovlige Besiddelsesret ham forbeholdes;
- b) at bemældte Præst tillige maa af en, det nævnte residerende Capellanie tilhørende, Capital udbetales 500 Rdr. til Bygningshjælp, saa og, naar denne Bolig behørigen af ham er istandsat til Præstegaard, derfor nyde af Eftermanden den sædvanlige Betaling med 500 Rdr.;
- c) at ham maa tillades at boe i Narhuus, indtil han kan faae det ommældte Boelsted indrettet til Bopæl;
- d) at Skolevæsenet, efter dette residerende Capellanies Ophævelse, maa tillægges de, dette Embede tillagte, visse Indkomster; dog at nu værende Sognepræst og 2den residerende Capellan, for deres

Em.

Embedstid, deraf maae nyde, den Første et næsten øde Boelsted i Albøye og Kanikehaugen ved Siden af et Stiftsprovstiet tilhørende Stykke Jord, og den Sidste Prædikepenge af Domkirken, Rentepenge af en bortsolgt Residence, Kanikatpenge og Andeel i Garnisons-Offeret med 16 Rd., men at disse Eiendomme og Indkomster skal, efter deres Afgang, falde tilbage til Skolevæsenet.

B) At de residerende Capellanier ved Frue Menighed i Aarhus, i Mariager og Ebbeltoft, fulle, ved indtræffende Vacance, nedlægges, og de, disse Embeder tillagte, visse Indkomster tilflyde Skolevæsenet, under følgende Bestemmelser:

- a) at Annererne til Mariager Sogn, Hem og Sem, efter Capellaniets Ophævelse, og ved første Vacance i Sognekaldet, skal udgjøre et særskilt Sognekald, og Sognepræsten deraf oppebære alle præstelige Indkomster, samt tilstaaes den der værende Præstegaard til Boepæl;
- b) at nu værende Sognepræster i Ebbeltoft og Grenaae maae, i deres Embedstid, efter Capellaniernes Ophævelse, være fritagne for den Afgift, som de hidtil have svaret til Capellanerne, men at de efterfølgende Sognepræster skulle svare deraf det Halve til Skolevæsenet;
- c) at Aftensangen i disse Kjøbstæd Menigheder, efter

de residerende Capellaniers Ophævelse, skal ophøre, og Catechisation i dens Sted afholdes af Sognepræsterne, eller, i deres Forsald af Skolelærerne;

d) at i Frue Kirke i Aarhus og Aabye Anner, samt Ebbeltoft og Anneret Draabye, skal, efter Capellaniernes Ophævelse, afvexles med første og sidste Prædiken, undtagen i de 3 Wintermaaneder, da Prædiken stedse skal holdes i Kjøbstæden Kl. 9, og i Anneret Kl. 12;

e) at Gudstjenesten i Mariager, naar Capellaniet er afskaffet, og Hem og Sem Sogne forenede under eet Sognekald, skal holdes i Winterhalvaaret Kl. 9 og i Sommerhalvaaret Kl. 10.

C) At eet af de 2de residerende Capellanier i Randers skal nedlægges, og 200 Rdlr. af Galthens Kongetiende og Mensal Godssets Indkomster tilflyde Skolevæsenet, og at Gimminge og Lem Sogne skulle udgjøre et særskilt Sognekald, uden at Sognepræsten indtil videre tillægges fri Embeds Bolig, men derimod tillades at boe i Randers, indtil han kan erholde en passende Bolig i sine Sogne; dog at disse Bestemmelser først skal gaae i Opfyldelse, efterat begge residerende Capellanier i Randers ere blevne vacante; men, naar eet af disse bliver ledigt, det da skal indføres i den ny ansættende Capellans Kaldsbrev, at, naar det andet residerende Capellanie bliver vacant, ville de nævnte

nævnte Bestemmelser blive bragte i Udførelse, og at han da bør rette sig derefter.

(Fortsættelse af Reglementet for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse paa Landet 2c.)

§. 28. De Pligter, som især paaligge disse Sogne-Commissionernes valgte Medlemmer, ere: a) at overlægge med Commissionens øvrige Tilforordnede om alt Fattigvæsenets Fremme i Districtet Vedkommende, og i denne Henseende at meddele de Oplysninger og Raad, som af dem maatte begjæres; b) at være Præsten og Stedets Politimester behjælpelige med at udføre de i Forsamlingerne tagne Beslutninger; c) at tilmælde dem, naar nogen Uorden, Hindring eller Modstand, i Fattigvæsenets ordentlige Gang skulde være indtruffen; d) at samle og til Præsten aflevere de frivillige Gaver og andre Bidrag til Sognenes Fattige, som uden Øvrighedens eller Rettens Foranstaltning kunne indkræves; e) at ombære de Fattiges Tavle i Kirken; f) at medvirke til, at Fattig-Forsørgelsens Niemed i alle Dele kan opnaaes.

§. 29. De vedblive disse Forretninger i 3 Aar. Biser nogen Ulyst eller Forsømmelighed i at udføre de af ham overtagne Pligter, andrages saadant for Amts-Directionen.

§. 30. Sogne-Commissionens Lemmer forsamles almin-

almindeligviis 4 Gange om Aaret, nemlig: een af de første Dage i December, Marts, Juni og September Maaneder, paa den Tid og det Sted, som dertil af Commissionen ansees beqvemmost. Forsamlingen tillyses fra Prædikestolen Søndagen tilforn. Præsten indkalder tillige de Fattige og Trængende i Districtet, som kunde have noget at begjære eller anmælde, til der at indfinde sig.

§. 31. I disse Forsamlinger ordnes de Fattiges Forsørgelse for det følgende Fjerdingaar. Med Hensyn dertil er og enhver, som nyder Understøttelse af Districtets Fattigvæsen, pligtig til, efter Commissionens Tilsigelse, at fremstille sig for samme.

§. 32. Alt, hvad deri forhandles og besluttet, indfører Præsten i en dertil, paa Fattigvæsenets Bekostning anskaffet, og af Amtmanden authoriseret, Protocol; det Indførte oplæses, og underskrives, ved Slutningen af hvert Møde, af samtlige Commissionens tilstedeværende Lemmer.

§. 33. I hver Kvartal-Forsamling bliver: a) at anmælde, om Sognets Fattig Kasse i afvigte Kvartal, af en eller anden særdeles Aarsag, har havt nogen overordentlig Udgift; b) modtages de frivillige Gaver og andre Bidrag til de Fattige, som hos Vedkommende ere indsamlede, og indføres i Protocollen; hvorhos bemærkes, hvad deraf forskydes, betales eller afleveres,

og til hvem; c) undersøges om alt det, som i sidste Kvartals Forsamling blev besluttet og bestemt i Henseende til de Fattiges Forsørgelse, er rigtigt efterlevet og udført af Vedkommende; d) gennemgaaes Listen paa de til Underholdning og Forsørgelse indskrevne Fattige, for at undersøge disses udviste Forhold, og om nogle iblandt dem ere bortdøde eller bortreiste, eller deres Kaar saaledes forandrede, eller deres Udsigter til Underholdning for tilkommende Kvartal, ved det for dem tilveiebragte Arbeide, eller paa anden Maade, saaledes forbedrede, at de behøve mindre eller ingen Understøttelse i Fremtiden; e) ligeledes undersøges, om nye Fattige kunde vides eller have mældt sig, som ere berettigede til Understøttelse i Districtet, eller om de allerede indskrevne Fattiges Kaar skulde være saaledes forværrede, og deres Udsigter til Arbeide og Underholdning saa flette, at dem maa tilstaaes ny eller større Understøtning; f) med Hensyn til denne anmærkede Af- og Tilgang bestemmes de Fattiges Understøtning for det tilkommende Kvartal, og indføres derefter i Protocollen enhver Fattigs Navn efter den Classe, hvorunder han henhører, med tilføiet Bestemmelse af den Understøtning, som ham i det tilkommende Kvartal bør tillægges.

§ 34. I den Forsamling, som holdes først i December Maaned, fremlægger Præsten et udførligt Forslag til Fattig-Forsørgelsen i det paafølgende Aar,

og i samme anfører: a) en Fortegnelse over alle de Trængende, som han formener at burde nyde Hjælp af Fattigvæsenet, med vedfæjet nøiagtig Forklaring over deres Trang, Forsatning og hidtil forte Levnet; b) sine Tanker om hvad og hvormegret hver af disse bør gives til Understøtning, og c) hvorledes denne, for saavidt den af Sognet, enten i Fødevarer eller Penge, bør udredes, kunde paa dets Beboere være at ligne, i Forhold til enhvers Vilkaar; samt d) Forklaring over de Flere, som maatte have begjært Understøttelse, men som han ei dertil finder værdige.

§. 35. Dette Forslag, som indrettes efter et af Amtets Fattig-Direction dertil meddeelt almindeligt Schema, oplæses og gennemgaaes af samtlige Commisssionslemmer, hvis Erindringer derimod korteligen tilføjes Protocolen; hvorefter det, ved de fleste Stemmer, fastsættes, hvorledes med de Trængendes Forsørgelse i det tilkommende Aar skal forholdes, hvormegret enhver Fattig bør tillægges i Understøttelse, hvori denne Understøttelse skal bestaae, naar og hvorledes den skal udredes, samt hvad og hvor meget enhver af Sognets Beboere dertil, efter sit eiende Hartkorn, sin Formues Tilstand eller sin Leilighed, bør bidrage.

§. 36. Tre Meningerne i Henseende til denne Forsørgelses-Plan eller den foreslagne Ansætning, saaledes deelte, at intet ved fleste Stemmer kan besluttet;

da har Præsten at indføre de yttrede Meninger og de for samme fremsatte Grunde i Protocollen; hvorefter en Udskrift af det Passerede strax tilstilles Amtmanden, til hans foreløbige Bestemmelse eller til Amtsdirectionens Afgjørelse.

§. 37. Er Commissionen derimod, enten i det Hele eller ved fleste Stemmer, enig i den af Præsten lagte Forsørgelses-Plan, eller er denne, i Tilfælde af Dissens, ved Amtmandens eller Amtsdirectionens Resolution bleven bestemt, da oplæses Samme næste Søndag fra Prædikestolen, tilligemed en kort Beretning om Fattigvæsenets Skjæbne i Districtet, i det sidstforløbne Aar. Denne Bekjendtgjørelse tilføies en Opmuntring til samtlige Districtets Beboere, om velvilligen at komme de Trængende til Hjælp, med hvad disse, efter de indsamlede Oplysninger, maae ansees at kunne behøve, og saaledes som dette af Commissionen, efter bedste Skjønnende, er blevet Sognets Beboere paalignet.

§. 38. Præsten besørger derpaa en Udskrift af Forsørgelses-Planen ombragt til Oldermændene eller Brandfogderne i Sognet, af hvilke den bekjendtgjøres for samtlige Districtets Beboere, paa det at disse kunne gives Leilighed til at erklære, om de for deres Bedkommende maatte have noget mod Planen og den i Samme gjorte Ligning at erindre, eller om de maatte findes villige til, hver efter sin Evne, at bidrage noget mere til
at

at lindre de Trængendes Kaar, end det, til hvilket de, efter hvad Commissionen om deres Vilkaar var bekjendt, ere ansatte. I hvilken Henseende saavel Præsten som Districts-Commissionens øvrige Lemmer paategne Afkriften, hvad Bidrag de hver for sig ere villige til at yde de Fattige, paa det at Sognemændene, ved deres Exempel, end mere kunne opmuntres til Goddædighed.

§. 39. Finder nogen sig med den af Commissionen gjorte Ansætning misfornøiet, da bør han at frembringe sin Besværing for Amtets Fattigdirection, men, indtil sammes Resolution indløber, holde sig Sogne-Commissionens gjorte Bestemmelse efterrettelig.

§. 40. Om den lagte Forsørgelses-Plan og sammes Udsald har Districts-Commissionen usfortøvet at gjøre Indberetning til Amtets Fattigvæsens-Direction.

VI. Om fattige Børns Skolegang.

§. 41. Alle Børn, som nyde offentlig Understøttelse, skulle, fra deres 6te Aar, eller i det seneste fra deres 7de Aar af, stadigen søge Skolen; ligeledes skulle de og indfinde sig ved de offentlige Underviisninger, som Præsten maatte give Børn af deres Alder.

§. 42. Saadanne Børn nyde ikke alene fri Underviisning i Læsning, Regning, Skrivning, o. s. v.; men skulle og af Fattigkassen forsynes med de fornødne Bøger og Skrivmaterialier.

§. 43. Efterlade Børnenes Forældre eller Pleie-
For-

Forældre at holde dem til stadig Skolegang, saa læt disse, uden gyldig Årsag, enten aldeles eller jævnlig, forsømme Skolen, og hendrive deres Tid i Lediggang, da skal Præsten først i Mindelighed foreholde Børnenes Forældre eller Pleieforældre deres Pligter, og, hvis dette ikke frugter, advare dem i Medhjælpernes Overværelse. Bliver ogsaa deene Advarsel uden Birkning, da hensættes Børnene til Andre, og den Hjælp, som Forældrene eller Pleieforældrene have været tilstaaede for Børnenes Skyld, fratages hine og anvendes til disses Opdragelse.

VII. Om Sogne-Districternes Fattig-Kasser.

§. 44. Ethvert Sogns eller Districts Fattigkasse har at bestræbe, hvad Understøtning Sognets Trængende maatte behøve, foruden den Koft, hvormed de efter §. 12 af Beboerne forsynes.

§. 45. Denne Kasse bevares hos den af Sogns-Commissionens Lemmer, der tiltræder samme, som største Lodseier i Districtet; Præsten modtager deraf de fornødne Forskud, til løbende Udgifter, hvilke af Sogne-Commissionen anvises ham, og for hvis Anvendelse han til denne aflægger Rigtighed.

§. 46. Sognets Fattigkasses Indtægter ere følgende:

- 1) Årlige Bidrag i Penge, som ydes frivilligen af Districtets Beboere, eller efter Commissionens Ansæt.

satning paalægges disse, i Forhold til hvad Distric-
tets Fattigvæsen behøver. Disse Bidrag indfordres
4 Gange om Aaret, saaledes at Bidraget for det lø-
bende Kvartal stedse erlægges forud. Over dem,
som udeblive dermed, og ligeledes over dem, som ei
i rette Tid erlægge det Contingent af Fødevarer, hvor-
til de efter §. 12 ere ansatte, indsender Sogne-Com-
missionen en Fortegnelse til Amtmanden, som be-
sørger Restancerne inddrevne;

- 2) Indtægten af de Fattiges Tavle, som ved eet af
Commissionens valgte Medlemmer ombæres i Kirken
paa Nytaarsdag, de 3 store Høitider, almindelig
Bededag, Søndagen efter den affskaffede Alle-Helgens-
dag, samt paa enhver Dag, naar der er Commu-
nion, og desuden paa den Dag, naar Præsten hol-
der en Vaar- eller Høstprædiken; ved hvilke Leilig-
heder Menigheden tillige erindres om denne Tav-
les Bestemmelse, og af Præsten opmuntres til Gods-
gjørenhed mod de Trængende.
- 3) Overskuddet af Helsingørs Hospitals Tavle, naar
nemlig den Sum, der er fastsat for enhver Kirke at
svare til bemældte Hospital, er fradraget;
- 4) frivillige Gaver, som ved Gaardes, Huses eller Jor-
des Salg gives af Kjøber og Sælger, eller, ved an-
dre i Sognet indtræffende Leiligheder, tilfalde de Fatt-
tige;

5) hvad

- 5) hvad der indkommer ved Salget af fundne eller optagne Creature, naar Eieren ikke inden foreskrevne Tid mælder sig, og ligeledes hvad der ved Salg af Fattiges Efterladenskaber (§. 24) erholdes, samt
- 6) Renter af Capitaler, og Indtægter af Jorde eller andet, som maatte være skjænkede eller tillagte Districtets Fattige. (Fortsættelsen følger.)

Blandede Efterretninger.

Efterat det ved Tingsvidner er blevet oplyst, at Efternævnte have ræddet adskillige Personer, som vare faldne i Vandet, fra at drukne, ere de tilstaaede den ved Placat af 14 Septbr. 1798 udlovede Præmie, nemlig: Amund Olsen Nordliebye, af Fedt Sogn og Nedre Rommeriges Fogderie, for at have ræddet Pigen Karen Olsdatter, 10 Rdlr.; Jens Willet, af Brager-næs, for at have ræddet Skoemagermester Lars Jacobsen, 10 Rdlr.; Elias Eliassen Reite og Paul Ellingsen Maselid, af søndre Søndmør, for at have ræddet Mathias Rasmussen Halsvig, 10 Rdlr.; Niels Farraldsen, Lars Endresen og Mons Endresen, af Gaarden Lande under Sundhordlehn, for at have ræddet Heinrich Gjertsen Breviig, 10 Rdlr.; Lars Iversen og Jacob Hansen, af Gaarden Erdahl, i Nordhordlehn, for at have ræddet 3 Menneſter, 30 Rdlr., og Berg-Arbeider Anders Heckelman, af Rongsberg, for at have

ræddet

ræddet en anden af Sølvværkets Arbeidere, ved Navn Christen Thoresen, 10 Rdlr. Ligeledes ere de tvende resp. 12 og 13 aarige Dreng, Claus Friderich Lohmann og Carl Friderich Jansen, i Eckernförde, for at have, med egen Livsfare, ræddet deres paa Isen forulykkede Meddiscipel, hver tilstaaede den ved Forord. af 22 April 1772 udlove de Præmie af 5 danske Ducater.

Under 25 d. M. er det tilladt Giuseppe Casorti, paa hans Reise til Norge, med hans Selskab, at give 5 til 6 æqvilibriske Forestillinger, for Betaling, i Helsingør, imod at han erlægger 10 Procent af den der ved havende Indtægt til bemældte Kjøbstads Fattigkasse.

Ved Resolution af 19 d. M. har det behaget Hs. Majestæt allernaadigst at fastsætte: at det ledige Raadmands Embed i Aarhus skal nedlægges, og sammes Indkomster deles i 3 lige Dele, af hvilke Byens Borgemeister erholder de $\frac{2}{3}$ Dele og Raadmanden $\frac{1}{3}$ Deel.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 19 August er Cand. Pharmaciae M. J. Conradi meddeelt Bevilling som Apotheker i Tønsberg. Den 26de, Sognepræsten for Øster og Vester Alling Menigheder i Aarhus Stift,

P. M. Levinsen, confirmeret til Sognepræst for Drum og Ginnerup Menigheder i samme Stift, og Cand. Theol. N. Møller ligeledes til Sognepræst for bemældte Øster og Vester Alling Menigheder.

Under det tydske Cancellie: Den 9 August er Underrets-Advocat Knudsen, i Hadersleben, meddeelt Tilladelse at øve notarial Forretninger i Hertugdømmene.

Under Generalitetet: Den 19 August er Major J. F. Becker, af Artillerie-Corpsen, forundt Oberst-Lieutenants Character; Second-Lieutenanterne, af det slesvigske Jager-Corps v. Lohmann, v. Kleist og v. Østrup forundt Premier-Lieutenants Character. Efterfølgende Second-Lieutenanter af Cavalleriet forundt Premier-Lieutenants Character, nemlig: Baron E. v. Rantzau og v. Juel, af Livgarden til Hest, v. Ahlefeldt, af Liv-Regimentet Ryttere, v. Kelp, af jydsk Regiment lette Dragoner, Baron E. v. Rantzau og v. Grüner, af slesvigske Regiment lette Dragoner, v. Villienschjold, v. Bardenfleth og v. Leuenfeld, af slesvigske Rytter-Regiment, v. Obel og v. Wedel, af det hollandske Rytter-Regiment, v. Verche, Baron v. Lowenschjold og v. Mertens, af Husar-Regimentet; characteriseret Second-Lieutenant v. Hein, af den slesvig-hollandske Batalion let Infanterie, forsat i lige Egenkab til det altoisne Grenadeer-Compagnie; den ved den almindelige Runderings-Commission ansatte Capitain v. Boeck, efter Ansøgning, i Raade af Krigstjenesten afskediget; General-Major v. Dorrien, og Major Baron v. Juel Wind, af det slesvigske Rytter-Regiment, udnævnte til Medlemmer af Remonte-Commissionen i General-Lieutenant v. Adlers og Oberst v. Holms Sted, som dersfra ere afgaaede.

Under Over-Bank-Directionen: Den 4de August er Fuldmægtig ved Courant-Banken, N. Hvaldsøe, befuldmægtiget til Kassierer ved bemældte Bank, og til Fuldmægtig ved samme, Copiisten ved Auctions-Commissariatet i Kjøbenhavn, J. M. Lind.